

УДК 353

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-00](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-00)

Бучнев М.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

ORCID: 0000-0002-7503-5705

e-mail: maxmih198404i@gmail.com

Івченко Є.А., доктор економічних наук, доцент, в.о. директора навчально-наукового інституту економіки і управління, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

ORCID: 0000-0002-6665-2461

e-mail: ivchenko@snu.edu.ua

Держак Н.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

ORCID: 0000-0003-0121-621X

e-mail: n.derzhak@i.ua

Моргачов І.В., доктор економічних наук, доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

ORCID: 0000-0002-4347-3153

e-mail: morgachov.ilya@gmail.com

Дослідження питання ефективного управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики

***Анотація.** У статті досліджено управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики на різних рівнях, яке становить прерогативу функціонального управління регіоном. Державна регіональна політика дозволяє розглянути склад підсистем регіону на основі теорії організації, може слугувати основою для системного аналізу регіону в залежності від масштабу управління, виробничого потенціалу, складу населення та ринкової інфраструктури. Розглянуто та виявлено основу регіонального планування, обґрунтовано формування його цілей і критеріїв. Стратегія розвитку регіону повинна базуватися на теорії програмно-цільового управління та передбачати постановку стратегічних і тактичних цілей, а також критеріїв їх досягнення – кількісних показників, що визначають міру або склад оцінки досягнення мети порівнянні з іншими можливими варіантами розвитку регіону.*

***Ключові слова:** регіональний розвиток; державна регіональна політика; регіон; система управління; стратегічне управління; стратегія; планування; концепція.*

Buchniev Maxym, PhD (Economics), Associate Professor, Department of Public Administration, Management and Marketing, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

Ivchenko Yevhen, Dr. Sc. (Economics), Associate Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Economics and Management, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

Derzhak Nataliya, PhD (Economics), Associate Professor, Department of Public Administration, Management and Marketing, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

Morhachov Illia, Dr. Sc. (Economics), Associate Professor Department of Public Administration, Management and Marketing, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

Research of the Issue of Effective Management of Regional Development in the System of State Regional Policy

***Annotation. Introduction.** Strategic management of the region - management activities aimed at achieving the goals in an unstable competitive market environment, including diagnostic analysis of the region.*

¹Стаття надійшла до редакції: 13.11.2020

Received: 13 November 2020

Purpose. The aim of the article is to study the management of regional development in the system of state regional policy at different levels, which is the prerogative of functional management of the region, identifying problems and forecasting socio-economic development of the region, developing strategies and ways to improve state regional policy in transformational conditions.

Results. State regional policy in Ukraine allows to consider the composition of subsystems of the region on the basis of the theory of organization, can serve as a basis for systematic analysis of the region depending on the scale of management, production capacity, population and market infrastructure. The basis of regional planning is a reasonable formation of its goals and criteria. The development strategy of the region should be based on the theory of program-target management and provide for setting strategic and tactical goals, as well as criteria for achieving them - quantitative indicators that determine the extent or composition of the assessment of the goal compared to other possible options for regional development.

Conclusions. At present, the sphere of the state regional policy is being reformed, which should take into account the provision of balanced development of the state and its regions. Asymmetry and problems of development of the territories of Ukraine are connected with many negative phenomena. The state regional policy should be aimed at creating a single integrated space, taking into account the European experience and new approaches to its improvement. Difficult economic situation in the region; budget problems do not allow for expanded production, so it is advisable to apply strategies of "fire extinguishing", "retreat", "guerrilla warfare", "reduction" and "elimination".

Keywords: Regional development, state regional policy, region, management system, strategic management, strategy, planning, concept.

JEL Classification: O18; R23; R28; R5.

Постановка проблеми. Управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики на різних рівнях становить прерогативу функціонального управління регіоном. Вона дозволяє розглянути склад підсистем регіону на основі теорії організації, може слугувати основою для системного аналізу регіону в залежності від масштабу управління, виробничого потенціалу, складу населення та ринкової інфраструктури. Основою регіонального планування є обґрунтоване формування його цілей і критеріїв. Стратегія розвитку регіону повинна базуватися на теорії програмно-цільового управління та передбачати постановку стратегічних і тактичних цілей, а також критеріїв їх досягнення – кількісних показників, що визначають міру або склад оцінки досягнення мети у порівнянні з іншими можливими варіантами розвитку регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні основи управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики розглянуті у роботах багатьох вітчизняних та закордонних вчених, серед яких В. Є. Вороніна, Р. А. Галгаш, І. Гриджук, Дзюнзюк, В. Б. Крістенсон Є. І. Овчаренко, І. М. Семененко, Й. Шумпетер та інші. Аналіз літературних джерел за напрямом [1-10] показав наявність глибоких напрацювань стосовно теми дослідження.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є дослідження управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики на різних рівнях, що є прерогативою функціонального управління регіоном, виявлення проблем та прогнозування соціально-економічного розвитку регіону, розробка стратегій та напрямів вдосконалення державної регіональної політики в умовах трансформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах бойових дій на сході України, починаючи з 2014 р. держава була змушена змінити свою політику стосовно регіонального розвитку. Розглядаючи регіональний розвиток, як невіддільну складову, повинен розглядатися та враховуватися і місцевий розвиток.

Нові підходи до вдосконалення державної регіональної політики повинні враховувати такі складові як: згуртованість, стратегування та відповідність законодавчої бази до умов сучасності (рис.1.).

В Україні до 2014 р. була відсутня ефективна державна регіональна політика та застосовувалася традиційна політика щодо балансування економічного розвитку через тимчасове покриття розбіжностей між регіонами. Реалії сьогодення вимагають від держави виявлення та реалізації не врахованого потенціалу розвитку регіонів.

Рисунок 1 – Алгоритм вдосконалення державної регіональної політики

Джерело: сформовано авторами

Критерій досягнення мети – кількісний показник ефективності, що визначає міру або ступінь оцінки її досягнення у порівнянні з альтернативами. Критерій завжди має кількісну оцінку та спрямований у залежності від показника на мінімізацію або зростання стану системи. Наприклад, мінімум витрат на виробництво продукції, максимум валового прибутку, мінімальна плінність робочих кадрів, максимальний виробіток.

Класифікація цілей – це складне завдання, оскільки має якісну форму вимірювання. Практичне значення має декомпозиція цілей управління регіоном за рівнями управління. В якості глобальної мети першого рівня можна прийняти таку мету, як повний матеріальний добробут і всебічний розвиток особистості людей, які населяють регіон. Глобальна мета розділяється на шість основних стратегічних цілей другого рівня в залежності від сфер діяльності.

Містобудівна мета. Комплексний розвиток інфраструктури регіону на основі раціонального використання потенціалу території: природних ресурсів, сучасної архітектури, будівництва, комунікацій, комунального господарства та дотримання екологічних стандартів.

Виробнича мета. Задоволення потреб національної економіки в продукції підприємств з високою якістю при збалансованих витратах і дотриманні заданих пропорцій у розвитку галузей матеріального виробництва.

Агропромислова мета. Задоволення потреб населення в сільськогосподарських продуктах високої якості за доступною ціною та забезпечення пропорцій розвитку галузей АПК регіону.

Соціальна мета. Забезпечення всебічного розвитку особистості на основі освіти, культури та науки, здорового способу життя населення, турбота про рівень життя, умови праці та сім'ї, запровадження принципів соціальної справедливості й демократизації суспільства.

Економічна мета. Дотримання пропорцій планомірного розвитку регіону на основі максимізації доходів бюджету, зростання чистого прибутку підприємств, ефективного використання державного майна, припливу інвестицій, розвитку ринкових інститутів та малого підприємництва в регіоні.

Управлінська мета. Розвиток громадського самоврядування, дотримання законності та правопорядку, ефективна взаємодія всіх гілок державної влади в умовах демократизації суспільства.

Класифікація цілей дозволяє виділити групи утворювальних факторів, визначити глобальні цілі для регіону та диференціювати їх за підсистемами регіону та соціальними групами.

Виявлення та ранжування стратегічних цілей соціально-економічного розвитку є складним науковим завданням. На першому етапі його вирішення визначається перелік глобальних проблем, розподілених за шістьма макро- підсистемами регіону,

усередині яких виділені локальні проблеми. На другому етапі проводиться експертна оцінка глобальних проблем і локальних проблем регіону із залученням висококваліфікованих експертів: керівників департаментів адміністрації; депутатів законодавчих органів, керівників державних підприємств і організацій; учених-консультантів.

Упровадження концепції збалансованого розвитку регіону, що не руйнує своєї природної основи, є найважливішим завданням як теоретиків, так і практиків. Ґрунтується ця концепція на тому, що розвиток регіону залежить від технологічних, природно-кліматичних умов і робочої сили – населення регіону. Вплив населення на кліматичні умови неможливий; зважаючи на це, максимум уваги необхідно приділити технологічному та екологічно безпечному існуванню й розвитку населення регіону. Існує реальна необхідність охорони природного середовища, яка забезпечує населення регіону умовами існування, ресурсною базою, конкурентними перевагами тощо. Важливою складовою розвитку регіону є наявність і постійний розвиток трудового потенціалу – джерела створення додаткового продукту. У зв'язку з цим, регіону необхідні соціальні, екологічні та економічні умови розвитку трудового потенціалу. Одним із джерел розвитку трудового потенціалу є його знання, кваліфікація, фізичні здібності. Їх реалізація та розвиток забезпечується соціальною інфраструктурою – школами, технічними та закладами вищої освіти, лікарнями, об'єктами культури та спорту тощо, однак розвиток трудового потенціалу тільки шляхом об'єктів соціальної інфраструктури малоефективний. Синергетичний ефект можливий від комплексної взаємодії і розвитку соціальної та екологічної діяльності в регіоні, збалансованого плану розвитку.

Можливість ефективного запровадження цієї концепції багато в чому залежить від здатності її сприйняття більшістю населення регіону, їхніх етичних принципів та особливостей національних культур. Моральне ставлення населення до всього в регіоні, до власної діяльності здатне підтримувати стійку рівновагу систем і не виходити при цьому за межі катастрофічних трансформацій.

Окремі підприємства, функціонуючи в умовах соціально-економічного середовища, схильні до впливу цього середовища, але водночас і самі чинять значний вплив на регіональну систему управління. Соціальна діяльність підприємств на сьогодні – це діяльність, спрямована на розвиток і вдосконалення умов гуманізації праці та якості трудового життя, що є інструментами актуалізації людських ресурсів. Найважливіше значення має сенс, чи сутнісна мета планування соціального розвитку, оскільки, виходячи з неї, будується вся стратегія управління соціальними процесами підприємства.

Генеральною стратегічною метою сучасної соціальної політики виступає підвищення якості життя

населення, на реалізацію якої повинна бути спрямована діяльність всієї системи державного управління. Організація життєдіяльності населення тісно пов'язана з проблемою роботи органів усіх рівнів управління і, перш за все, органів місцевого самоврядування, тому результати досліджень якості життя дають можливість надати управлінським рішенням конкретних просторово-часових параметрів.

В умовах конфлікту проблеми регіонального розвитку Луганської та Донецької області з кожним днем набувають дуже великого значення і головне завдання держави, сформувані політику таким чином, щоб забезпечити баланс та ефективне використання неврахованого потенціалу розвитку цих проблемних регіонів.

Для вирішення однієї з нагальних проблем регіонального розвитку Луганської області, в процесі проведеного аналізу, нами виявлено можливість розробки та реалізація транспортно-логістичної стратегії.

На балансі управління розвитку та утримання мережі автомобільних доріг області облдержадміністрації знаходиться 146 обласних автодоріг та 470 районною протяжністю 1731,9 км та 2216,1 км відповідно. Загальна протяжність автодоріг загального користування місцевого значення становить 3948,0 км. Відновлення дорожньої інфраструктури та покращення транспортного сполучення здійснюється відповідно до Регіональної цільової програми дорожнього будівництва в Луганській області на 2016-2022 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 06.04.2016 № 189 (зі змінами) [8].

У 2019 р. шляхом субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автодоріг місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах освоєно 529843,19 тис. грн, у тому числі на:

– капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 55990,30 тис. грн, відремонтовано 5,5 км;

– капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах 80344,1 тис. грн, відремонтовано 98225 м²;

– поточний середній ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 128377,66 тис. грн, відремонтовано 19 км;

– поточний дрібний ремонт, експлуатаційне утримання – 265131,11 тис. грн. [8].

У 2020 р. шляхом субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автодоріг місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах передбачено фінансування в сумі 661 001,0 тис. грн. у тому числі на:

– капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення - 5000,0 тис. грн,

– капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах 80 000,0 тис. грн, планується відремонтувати 13160,0 м²;

– поточний середній ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення - 443 801,0 тис. грн, планується відремонтувати 57,2 км;

– поточний дрібний ремонт, експлуатаційне утримання - 132 200,0 тис. грн. [10].

У 2020 р. завершується будівництво комплексу з відвантаження зерна на залізничному транспорті ТОВ «Голден Агро», потужність підприємства – 100 т/годину, до 25 тис. тонн одноразового зберігання.

Перерозподіл вантажообороту між видами транспорту при використанні вказаних спеціалізованих комплексів негативно вплине на показники перевезень вантажів на автомобільному транспорті.

Введення постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19» заборони на перевезення пасажирів залізничним транспортом, регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним транспортом у міському, приміському, міжміському сполученні, зокрема пасажирські перевезення на міських автобусних маршрутах у режимі маршрутного таксі, обмеження кількості пасажирів на міському автомобільному та електричному транспорті суттєво вплинуло на показники у сфері пасажирських перевезень (рис.2).

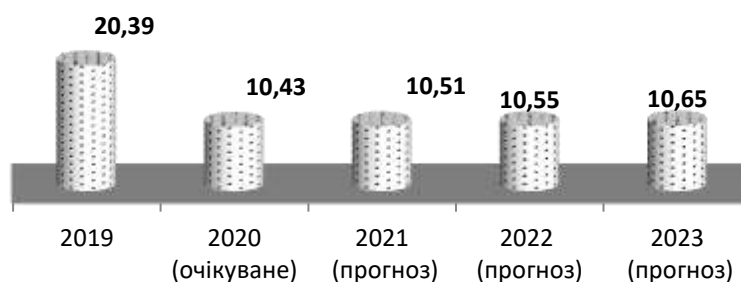

Рисунок 2 – Перевезення пасажирів, млн осіб

Джерело: сформовано авторами за даними джерела [10]

У зв'язку з незадовільним станом дорожнього покриття автомобільних доріг та неврегульованою логістикою вантажних перевезень автомобільним транспортом спостерігається надання сільськогосподарськими підприємствами, при транспортуванні продукції власного виробництва, переваги використанню залізничного транспорту.

До соціально-економічних систем належать системи управління економікою та суспільством. Соціально-економічна система регіону становить частину глобальної соціально-економічної системи країни та являє собою адміністративне, територіальне та економічне утворення, у якому є населення, природні ресурси, інфраструктура, адміністративні одиниці та функціонує упорядкована сукупність продуктивних сил і виробничих відносин, розділених за галузями економіки, здатних до автономної господарської діяльності, результатом якої є задоволення матеріальних потреб людей та всебічний розвиток людських ресурсів.

Розробка стратегічного плану розвитку регіону є складним науково-практичним завданням, яке може бути вирішено спільними зусиллями вищого керівництва регіону, великих підприємств регіону, вчених у галузі регіонального управління, управління трудовими ресурсами, забезпечення екологічної та економічної безпеки.

Стратегічне управління регіоном – управлінська діяльність, спрямована на досягнення поставлених цілей в умовах нестабільного конкурентного ринкового середовища, що включає діагностичний аналіз стану регіону.

З метою успішного стратегічного управління розробляються стратегічні плани розвитку регіону, що містять узгоджені й логічно взаємопов'язані припущення та опис напрямів розвитку стратегічного процесу з урахуванням глобальних факторів зовнішнього середовища.

Концептуальна схема стратегічного планування регіону включає декілька основних етапів:

1. Вибір альтернативних варіантів розвитку – можливість вибору тенденцій розвитку регіону за основними напрямками діяльності в кількох варіантах, що залежать від стану зовнішнього та внутрішнього середовища конкретного регіону.

2. Прогноз соціально-економічного розвитку дозволяє оцінити можливості розвитку регіону за основними показниками діяльності відповідно до обраних варіантом розвитку.

3. Розробка стратегій конкуренції дозволяє досить чітко позиціювати регіон за найбільш пріоритетними напрямками окремих галузей економіки, що є конкурентною перевагою регіону [1].

Розрахунок потреби в ресурсах дозволяє, виходячи з поставлених стратегічних ідей розвитку й

інноваційних проєктів, виконати технічно-економічні розрахунки необхідних ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, енергетичних, фінансових).

Складання кошторису доходів і витрат дозволяє визначити потребу в інвестиціях на основі фінансового розрахунку потреби ресурсів.

Розробка цільових комплексних програм являє собою логічний ланцюжок конкретних заходів на основі розрахунку потреби в ресурсах та інвестиціях, необхідних для досягнення обраних стратегій розвитку.

Прогнозування соціально-економічного розвитку та розрахунок потреби в ресурсах створюють наукову основу планування бюджету регіону на середньострокову перспективу. В основі цього складного процесу повинна бути економіко-математична модель оптимізації бюджету за критерієм якості життя населення регіону.

Доходи бюджету регіону включають незначні податкові відрахування, неподаткові платежі, у зв'язку з реформою державних утворень частка цих надходжень досягає всього 50-70% дохідної частини регіонального бюджету.

Зміна структури регіонального бюджету тісно пов'язана з проведенням відповідних реформ, збільшенням грошових доходів населення, розвитком системи платних послуг, зниженням інфляції та безробіття, зменшенням «тіньового» сектора економіки, розвитком ринкових інститутів та ринкової інфраструктури, а також посиленням соціальної спрямованості бюджетних випадків.

Прогноз соціально-економічного розвитку передбачає наукове обґрунтування перспективи соціального та економічного розвитку регіону на основі поставлених цілей управління та прогнозу критеріальних показників за підсистемами управління шляхом екстраполяції фактично сформованих тенденцій розвитку галузей економіки [1].

Вихідними даними для прогнозу є: фактичні дані розвитку галузей економіки за останні 7-10 років соціально-економічного розвитку регіону, аналіз бюджету регіону; зведений баланс трудових ресурсів у регіоні; оцінка перспектив розвитку інноваційних галузей економіки та провідних підприємств регіону.

Розробка цільових комплексних програм є ключовим розділом стратегічного плану та найважливішим інструментом його реалізації за роками планового періоду. Цільові комплексні програми, спрямовані на конкретні проблеми регіонів, реалізуються недостатньо, тому що для більшості з них у якості джерела фінансування заплановані кошти регіонального бюджету, який найчастіше є дефіцитним.

Розрахунок якості життя населення є кінцевим етапом розробки стратегічного плану, коли

сформовані основні цілі розвитку, інноваційні проекти, прогнози розвитку, сформований бюджет і розроблені цільові комплексні програми. Розрахунок передбачає векторне складання всіх показників соціально-економічного розвитку за роками стратегічного плану. Сутність концепції якості життя населення полягає у визначенні та оцінці сукупності показників, що характеризують організаційні, соціальні, психологічні, політичні та інші умови життя населення, що мають різну природу, вартість, способи оцінки й глибину впливу.

Для оцінки динаміки якості життя населення можливе використання індексів зміни рівнів сукупності фінансово-економічних, медико-екологічних показників, а також показників матеріального та духовного добробуту.

Висновки. Запропоновані стратегії розвитку регіону необхідні для прийняття альтернативних управлінських рішень щодо виведення з кризи окремих галузей економіки в залежності від стану зовнішнього середовища та наявних ресурсів.

Щодо можливостей реалізації транспортно-логістичної стратегії в Луганській області, проведені дослідження показують, що її реалізація вкрай необхідна та зможе розв'язати нагальну проблему регіонального розвитку у сфері транспорту та логістики, збереже якість доріг та сформує конкурентне середовище для розвитку бізнесу та стане підґрунтям для вироблення державної регіональної політики.

Пошук напрямів більш успішної реалізації стратегії також є безперервним процесом. В умовах пост конфліктної трансформації одні стратегічні завдання вирішуються легко, інші – ніяк не піддаються розв'язанню. Реалізація стратегії можлива при сумісному впливі всієї сукупності управлінських рішень і безлічі поетапних дій, виконуваних різними цільовими групами та окремими особами. Перегляд фінансових планів, зміна політики, реорганізація, кадрові зміни, вдосконалення навчального процесу, культурні заходи – усі ці та інші дії є типовими управлінськими інструментами, що використовуються для реалізації стратегії розвитку регіону.

Література:

1. Бучнев М. М. Розвиток власності та його вплив на підвищення ефективності аграрних підприємств в період інституційних трансформацій : монографія Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2020. 273 с. DOI: 10.30888/978-617-7414-95-6.0
2. Галгаш Р. А., І. М. Семененко, Я. Ю. Білоус Трансформація інституційного забезпечення та системи регіонального управління при створенні об'єднаних територіальних громад в умовах гібридних загроз. Вісник СЧУ ім. В. Даля. 2019. №4 (252). Ч.2. С. 11-16.
3. Гридзук І. А. Обумовленість державного регулювання сталого розвитку регіону [зб. наук. пр. Донецького державного університету управління] : Серія : Державне управління. Т. IX; вип. 112. Донецьк, ДонДУУ, 2008. С. 1218.
4. Дзюндзюк В. Б. Модернізація органів влади : перехід від публічного адміністрування до публічного менеджменту. Актуальні проблеми державного управління. 2009. № 2. С. 9-14. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2009_2_3.
5. Ключ Ю. І., Є. А. Івченко, Ю. А. Івченко Виникнення структурних зрушень та їхній вплив на економічну безпеку промислових підприємств регіону внаслідок постконфліктної трансформації. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2019. Т. 24, Вип. 5. С. 75-80. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2019_24_5_15.
6. Моргачов І. В. Інфраструктурне забезпечення регіональних інноваційних процесів : монографія. Сєверодонецьк : Вид-во СЧУ ім. В. Даля, 2019. 496 с.
7. Овчаренко Є. І., Н. А. Говорова Проблематика організації досліджень впливу рівня національної ідентифікації населення регіонів України на їхню економічну активність. Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність : матеріали II Міжнар.наук.-практ. конф., 15 травня 2018 р., Ч. 2. Полтава : ФОП Пусан А.Ф., 2018. С. 217-218.
8. Програма соціально-економічного розвитку Луганської області в 2019 р. URL: http://loga.gov.ua/oda/about/depart/economy/se_state/program/2019
9. Семененко І. М. Забезпечення сталого розвитку регіону : інституційні засади та трансформація цільового управління підприємствами : Сєверодонецьк : вид-во СЧУ ім. В. Даля, 2017. 370 с.
10. Стратегія розвитку Луганської області на 2021-2027 роки URL: http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/strategiya_lugansk_2027_last.pdf

References:

1. Buchniev, M. M. (2020). *Development of property and its influence on increasing the efficiency of agricultural enterprises in the period of institutional transformations*, Odesa : KUPRIYENKO SV, 2020, 273 с. [in Ukrainian].
2. Halhash, R. A., Semenenko, I.M. & Bilous, Ya.Yu. (2019). Transformation of institutional support and system of regional management at creation of united territorial communities in the conditions of hybrid threats. *Visnyk SNU im. V. Dalia*, 4 (252), 2, 11-16 [in Ukrainian].
3. Hrydzhuk, I. A. (2008). Conditionality of state regulation of sustainable development of the region. *Zb. nauk. pr. DonDUU*, 112, 1218 [in Ukrainian].
4. Dziundziuk, V. B. (2009). Modernization of public authorities: transition from public administration to public management . *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 2, 9-14 [in Ukrainian].
5. Klius Yu. I., Ivchenko Ye. A. & Ivchenko Yu. A. (2019). The emergence of structural changes and their impact on the economic security of industrial enterprises in the region due to post-conflict transformation. *Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu*, 24, 5, 75-80 Retrieved from : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2019_24_5_15 [in Ukrainian].
6. Morhachov, I. V. (2019). Infrastructure support of regional innovation processes.. *Sievierodonets'k : Vyd-vo SNU im. V. Dalia*, 496 [in Ukrainian].

7. Ovcharenko, Ye. I. & Hovorova, N. A. (2018). Problems of organizing research on the impact of the level of national identification of the population of the regions of Ukraine on their economic activity. *Zbirka dopovidej na Mizhnarodnij ekonomichnij konferentsii* [Ekonomichnyj rozvytok derzhavy ta ii sotsial'na stabil'nist'] II Mizhnarodna Ekonomichna konferentsiya. Poltava : FOP Pusan A.F, 217-218 [in Ukrainian].
 8. Program of socio-economic development of Luhansk region in 2019 (2020). Prohrama sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Luhans'koi oblasti v 2019r. Retrieved from http://loga.gov.ua/oda/about/depart/economy/se_state/program/2019 [in Ukrainian].
 9. Semenko, I. M. (2017). Ensuring sustainable development of the region : institutional principles and transformation of targeted enterprise management. *Sievierodonets'k : vyd-vo SNU im. V. Dalia*, 370 [in Ukrainian].
 10. Development strategy of Luhansk region for 2021-2027. Retrieved from: http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/strategiya_lugansk_2027_last.pdf [in Ukrainian].
-

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License